E-ISSN : 2181-4341
https://wordlyknowledge.uz
IMPACT FACTOR(SJIF) : 3,934

VITAMINLAR TANQISLIGI TUFAYLI INSONLARDA PAYDO BO'LADIGAN KASALLIKLAR

Aminjonova Charosxon Akmalovna
Buxoro Davlat Tibbiyot Instituti o'qituvchisi

Annotatsiya: Maqolada vitaminlarning inson hayotidagi tutgan o'rni, ayollarda vitaminlar yetishmasligi natijasida teri bilan bog'liq muammolar, shish, mushaklar zaifligi, soch va tirnoq bilan bog'liq muammolar, oshqozon kasalliklari, anemiya va homiladorlik davrida kuzatiladigan turli xil kasalliklarni keltirib chiqarishi haqida fikrlar bayon etilgan.
Kalit so'zlar: Vitamin, folat kislota, anemiya, shish, mushaklar zaifligi, soch va tirnoq, oshqozon kasalliklari, teri toshmasi, lab yorilishi, homiladorlik, kollagen.

Vitamin yetishmovchiligi asosan ayollarda yaqqol seziladi. Ayollarda vitamin yetishmasligi quruq teridan tortib, tomir tortishigacha bo‘lgan turli xil alomatlar orqali namoyon bo‘ladi. Ayollarda vitamin yetishmasligi asosan teri bilan bog'liq muammolar, shish, mushaklar zaifligi, soch va tirnoq bilan bog'liq muammolar, oshqozon kasalliklari, anemiya va homiladorlik davrida kuzatiladigan turli xil kasalliklarni keltirib chiqaradi.

Teri bilan bog‘liq muammolar

Birinchidan, vitamin yetishmasligi terining holatiga ta'sir qiladi. Namlantirish vositasidan qancha ko‘p foydalanilgan taqdirda ham teri quruq va mayda toshmalardan iboratligicha turaveradi. Bundan tashqari, avvallari bunday holat kuzatilmagan bo‘lsa-da, yuzda husnbuzar va qizarishlar paydo bo‘ladi. Ko‘pincha, bunday o‘zgarishlar C va E vitaminlari yetishmasligini ko‘rsatadi. Chunki, ushbu vitaminlar tufayli teri namlanadi, oziqlanadi va kollagen ishlab chiqaradi.

Shish

Shish juda ko‘p holatlar sababidan bo‘lishi mumkin. Masalan, yetarli miqdorda suyuqlik ichmaslik, ortiqcha tuz, spirtli ichimliklar va shakar iste'mol qilish. Ammo kuniga 2,5 litr suv ichish va yuqoridagi mahsulotlar iste'molini to‘xtatishdan keyin ham shish yo‘qolmasa, muammo katta ehtimollik bilan vitamin yetishmasligidandir.

Mushaklar zaifligi

Vitamin yetishmasligining yana bir alomati bo‘g‘imlarning to‘satdan zaiflashuvi, uyqusizlik, barmoq uchi yorilishi, harakatning sustlashuvidir. Ushbu alomatlar ancha jiddiy vitamin yetishmasligidan darak beradi. Shuning uchun yuqoridagi alomatlar paydo bo‘lganidan darhol shifokorga murojaat qilish tavsiya etiladi.

Sochlar va tirnoqlar mo‘rtlashuvi

Vitamin yetishmasligi tufayli tirnoqlar xira va mo‘rt bo‘lib qoladi. Ularni parvarishlaydigan mahsulotlar bunga yordam bermaydi. Vitamin yetishmasligidan tirnoq plastinkasining oqarishi, chuqurcha yoki dog‘lar paydo bo‘ladi. Shuningdek, bu davrda sochlarning ko‘p to‘kilishi, xiralashi kuzatiladigan holat hisoblanadi.

Yomon konsentratsiya

Vitamin yetishmasligi hattoki asab tizimiga ham ta'sir qiladi. Ish unumdorligining pasayishi, diqqatni jamlash va xotiraning sustligi, charchoq va asabiylik kuzatilishi mumkin. Agar ilgari qilingan ishning uchdan biriga ham kuch yetmasa, demak, shifokor ko‘rigidan o‘tish vaqti kelgan.

Oshqozon buzilishi

Organizmda ovqat hazm qilish tizimi tanadagi vitamin va minerallarga juda sezgir. Agar bu muvozanat buzilgudek bo‘lsa, oshqozon-ichak trakti bilan bog‘liq muammolar ehtimoli katta. Oshqozon og‘rig‘i, ich qotishi va diareya vitamin yetishmasligining belgisi sifatida qaraladi.

Vitamin B9 yoki foliy kislotasi

Vitamin B9 — qarish jarayonini sekinlashtiradi.

E-ISSN : 2181-4341
https://wordlyknowledge.uz
IMPACT FACTOR(SJIF) : 3,934

Foliy kislotasining tabiiy manbalari

Foliy kislotasi — dag‘al maydalangan un va ushbu undan tayyorlangan non mahsulotlarida, yormalarda, faso, gulkaram, qo‘ziqorin, jigar, tvorog, pishloq va ikrada mavjuddir. Mahsulotlarning pishirilishi natijasida 80-90% gacha mahsulotdagi vitamin yo‘qolishini bilishingiz muhimdir.

Folat kislota ba’zi aminokislotalar almashinuvida va sintezida, shuningdek nuklein kislotalar sintezida qatnashadi, ko‘mikning qon yaratish funksiyasini kuchaytiradi, B12 vitaminini yaxshi o‘zlashtirilishiga yordam beradi. Folat kislota o‘simlik va hayvon mahsulotlarida, ayniqsa, jigar, buyrak va yashil barglarda ko‘p. Ichak mikroorganizmlari folat kislotani ko‘p miqdorda sintezlaydi.

Foliy kislotasi va homiladorlik

Hozir bo‘lmasa ham, yaqin yillarda homiladorlikni rejalashtirayotgan ayolga ham foliya kislotasi talab etiladi. Chunki homilaning foliya kislotasiga bo‘lgan ehtiyoji homiladorlikning ilk kunlaridan, ayol hatto homiladorlik haqida bilmagan davridan boshlanadi. Bu muhim davrni o‘tkazib yubormaslik uchun homilador bo‘lish imkoniyatiga ega bo‘lgan barcha ayollar kuniga foliya kislotasini shifokor bilan maslahatlashgan holatda qabul qilishlari maqsadga muvofiq bo‘ladi.

Foliy kislotasida insonning kunlik talabi chaqaloqlarga 25-35 mkg, bolalarga 50-100 mkg, kattalarga 200 mkg, homiladorlarga 400mkg.ni tashkil qiladi.

B6 vitamin yetishmasligi qizil qon tanachalari ishlab chiqarilishi kamayishiga olib keladi. Natijasida *anemiya* rivojlanadi, doimiy charchash, holsizlik va kuchni yo‘qotish yuzaga keladi. Teri toshmasi, lab yorilishi, og‘iz va lablar atrofida quruqlik paydo bo‘lishi kuzatiladi. Shuningdek, immun tizimi zaiflashadi, yuqumli kasalliklarga chalinish xavfi ortadi. Qo‘l, oyoq, barmoqlar uvishishi va igna sanchgandek og‘rishi mumkin. Bolalarda - tashvishlanish, kayfiyat tushishi, homilador ayollarda - ertalab kuchli ko‘ngil aynish, shuningdek, kognitiv muammolar, masalan chalkashlik, diqqatni jamlashda qiyinchilik, unutuvchanlik paydo bo‘lishi mumkin.

Diyetologning ta’kidlashicha, B6 vitamini tuxum oqi, dukkaklilar, soya, yong‘oqlar, donlar, boyitilgan donlarda mavjud. Bu mikroelement astma, autizm, yurak-qon tomir kasalliklari, karpal tunnel sindromi, diabet, epileptsiya, depressiya, buyrak toshlari va osteoporoz, shuningdek, homiladorlik bilan bog‘liq ko‘ngil aynishi va qayt qilishni oldini olish uchun foydalidir.

Anemiya (yun. an – inkor qo‘shimchasi va haima – qon), kamqonlik — qonda eritrotsitlar soni va gemoglobin miqdorining kamayishi, sifatining o‘zgarishi bilan kechadigan kasallik. Anemiyaga qon yaratilish jarayonining buzilishi, asosiy qon yaratuvchi to‘qima — ko‘mikning o‘z funksiyasini yetarli bajara olmay qolishi sabab bo‘lishi mumkin. Temir va vitamin B12 yetishmasligi oqibatida kelib chiqadigan anemiya birmuncha keng tarqalgan. Oz-ozdan uzoq vaqt qon ketib turganda, masalan, me’da va o‘n ikki barmoq ichak yarasi kasalligida ham ko‘pincha anemiya kuzatiladi. Hayz qoni uzoq va ko‘p ketadigan ayollarda ham temir yetishmasligidan kelib chiqadigan anemiya tez-tez uchrab turadi. Temir yetishmasligiga aloqador anemiyaga bot-bot homilador bo‘lish, uzoq vaqt bola emizish sabab bo‘ladi, chunki homiladorlik va emiziklik davrida ona organizmidagi temir zaxirasining bir qismi bolaga o‘tadi. Kichik yoshdagi bolalarda kuzatiladigan kamqonlik ularni noto‘g‘ri ovqatlantirish, shuningdek ovqatning turiga bog’liq bo‘lishi oqibatida ro‘y beradi. Eritrotsitlar soni sal kamaygani qonda gemoglobin miqdorining kamayishi temir yetishmasligiga aloqador anemiyaning asosiy belgilaridandir. Bemorning rangi siniqqan bo‘lib, aksariyat tez charchash, bosh og‘rishi, bosh aylanishi, ko‘z oldi jivirlashishidan shikoyat qiladi, soch to‘kiladi, tirnoq mo‘rtlashib sinishga moyil bo‘lib qoladi. Ba’zan yutinish qiyinlashadi, bemorning odatda iste’mol qilinmaydigan narsalar (bo‘r, ohak)ni yegisi keladi, achchiq, sho‘r taomlarni xush ko‘radi. Temir yetishmasligiga aloqador anemiyaning oldini olish va davolashda qon yo‘qotish ehtimoli bo‘lgan manbalarni o‘z vaqtida aniqlash va ularni bartaraf etish, homilador bo‘lish va tug‘ishni ma’lum darajada rejalashtirishga erishish, bekamu ko‘st ovqatlanishga rioya qilish lozim. Vitamin B12

yoki folat kislota yetishmasligi oqibatida kelib chiqadigan anemiya ancha kam uchraydi. Anemiyaning bu xilida o‘ziga xos alomatlar: til achishishi, kasallik o‘tkazib yuborilganda nerv sistemasining zararlanish (funikulyar miyeloz) belgilari kuzatiladi. Bu xil anemiyaning oldini olish uchun me’da-ichak yo‘lining surunkali kasalliklari, ayniqsa ich ketishi bilan o‘tadigan kasalliklarni o‘z vaqtida aniqlab davolash juda muhim. Gijja tarqalgan joylarda ulardan zararlanishning oldini olish choralarini ko‘rish zarur, kasallik paydo bo‘lganda esa o‘z vaqtida davo qilish lozim. Eritrotsitlarning ko‘plab yemirilishi bilan bog‘liq gemolitik anemiya xillari ko‘p. Ular irsiy yoki orttirilgan bo‘lishi mumkin, odatda teri hamda shilliq qavatning sarg‘ayishi, eritrotsitlar soni va gemoglobin miqdorining kamayishi bilan kechadi. Barcha xil anemiyada vrachga murojaat etish va o‘z vaqtida to‘g‘ri davolanish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro’yxati:

1. Aminjonova, C. A. (2022). Sog’lom ona va bola–baxtli kelajak asosi. *Scientific progress*, *3*(1), 874-880.
2. Aminjonova, C. A. (2022). Sog’lom ona va bola–baxtli kelajak asosi. *Scientific progress*, *3*(1), 874-880.
3. Aminjonova, C. A. (2022). Sog’lom ona va bola–baxtli kelajak asosi. *Scientific progress*, *3*(1), 874-880.
4. Abdullaeva, D. T., & Kh, A. G. (2023). Questionnaire for primary care physicians in Tashkent on connective tissue dysplasia.
5. Abdullaeva, D. T., Agzamkhodzhaeva, N. S., & Satibaldieva, N. R. (2023). COMBINATION OF IRRITABLE BOWEL SYNDROME AND BRONCHIAL ASTHMA ON THE BACKGROUND OF CONNECTIVE TISSUE DYSPLASIA IN CHILDREN. *Open Access Repository*, *9*(1), 66-69.
6. Абдуллаева, Д. Т., Курбанова, Д. Р., & Гиёсова, У. Т. (2017). Нарушение психоэмоционального статуса у детей с бронхиальной астмой. *Научная дискуссия: вопросы медицины*, (1), 6-12.
7. Абдуллаева, Д. Т. (2011). Значение дисплазии соединительной ткани в развитии и прогнозе бронхиальной астмы у детей.
8. Халматова, Б. Т., Сотиболдиева, Н. Р., & Абдуллаева, Д. Т. (2010). Отдаленные последствия бронхообструктивного синдрома у детей. *Врач-аспирант*, *43*(6), 57-61.
9. Khodadadi, H., Taghizadeh, M., Shabankareh, F., & Pakshir, K. (2021). Climate changes and emerging fungal infections. *Tehran University Medical Journal TUMS Publications*, *78*(10), 684-693.
10. Xabibullayevna, M. M., TELMANOVNA, A. D., GAYRATOVNA, A. D., ABDUKARIMOVNA, S. M., & MASRUROVNA, A. M. (2021). Antileukotriene Drugs in The Treatment of Atopic Dermatitis in Children. *International Journal of Pharmaceutical Research*, *13*(1), 2117-2121.
11. Mamatmusaeva, F., Tuychiev, L., Nuruzova, Z., Yodgorova, N., & Orinbaeva, Z. (2020). Optimizing the treatment of biliary disease in children with viral hepatitis. *International Journal of Pharmaceutical Research*, *12*(4), 536-541.
12. Даминов, Т. О., Туйчиев, Л. Н., Худайкулова, Г. К., Маматмусаева, Ф. Ш., Аладова, Л. Ю., & Собирова, Г. Н. (2014). Нарушение моторной функции билиарной системы у реконвалесцентов вирусных гепатитов А и В и методы ее коррекции. *Детские инфекции*, *13*(2), 16-19.
13. Юсупалиева, Г. А., & Иноятова, Ф. И. (2017). Возможности комплексных эхографических исследований в диагностике хронических вирусных гепатитов у детей. *Журнал теоретической и клинической медицины*, (1), 107-110.
14. Маматмусаева, Ф. Ш., Джураева, З. Б., Оринбаева, З. Н., & Юлдошева, Н. Г. (2022). ВИРУСЛИ ГЕПАТИТ «С» БИЛАН КАСАЛЛАНГАН БОЛАЛАРДА БИЛИАР ТИЗИМ ЎЗГАРИШЛАРИНИНГ БИОКИМЁВИЙ ХУСУСИЯТЛАРИ.

15. Муминова, М. Т., & Маматмусаева, Ф. Ш. (2022). Ўткир диареяли ОИВ зарарланган болаларда ичакнинг факультатив микрофлорасига Sachoromyces bouiladининг таъсири.

16. Туйчиев, Л. Н. (2019). Вирусли гепатит С билан касалланган болаларда билиар тизим ўзгаришларининг клиник биокимёвий-усуллари.

17. Даминов, Т. О., Туйчиев, Л. Н., Худайкулова, Г. К., Собирова, Г. Н., Муминова, М. Т., & Маматмусаева, Ф. Ш. (2012). Биохимический состав желчи у реконвалесцентов гепатита А. *Детские инфекции*, *11*(4), 57-60.

18. Ermatova, G. A., Teshaboev, U., & Mamatmusayeva, G. T. F. S. (2022). *MOTORIC FUNCTION OF THE BILIARY SYSTEM AT CHILDREN CONVALESCENTIA VIRAL HEPATITIS" A" AND" B" AND THEIR CORRECTION* (Doctoral dissertation).

19. Исмоилова, М. И. (2022). РОЛЬ КАЛЬПРОТЕКТИНА В ДИАГНОСТИКЕ ВОСПАЛИТЕЛЬНЫХ ПРОЦЕССОВ В КИШЕЧНИКЕ У БОЛЬНЫХ COVID-19. *Университетский терапевтический вестник*, *4*, 62-62.

20. Ismailova, M. I., & Gadaev, A. G. (2022). Studying and Improving Treatment of Calprotectin, Helicobacter Pylori and Interleukin-6 in Blood of Patients with Covid-19. *Journal of Pharmaceutical Negative Results*, 2387-2393.

21. Gadaev, A., Ismoilova, M., & Turakulov, R. (2022). Comparative analysis of calprotectin and helicobacter pylori in the faces and interleukin-6 in the blood of patients with and without COVID-19 before and after the treatment. *Scientific Collection «InterConf+»*, (26 (129)), 236-242.

22. Ismoilova, M. I. (2022). Comparative Analysis of Calprotectin and Helicobacter Pylori in the Faces and Interleukin-6 in the Blood of Patients with and without Covid-19 Before and After the Treatment. *Central Asian Journal of Medical and Natural Science*, *3*(5), 218-222.

23. Исмоилова, М. И., & Гадаев, А. Г. (2022). COVID-19 ўтказган ва ўтказмаган ошқозон-ичак тизимида патологик ўзгаришлар аниқланган беморларда ичаклар дисбактериозини аниқлаш.

24. Ismoilova, M. I., & Gadayev, A. G. (2022). *Comparative Study of Calprotectin in Feces and Interleukin-6 in the Blood of Patients with Covid-19* (Doctoral dissertation, America).

25. Гадаев, А. Г., & Исмоилова, М. И. (2022). COVID-19 ўтказган беморлар нажасида кальпротектин, helicobacter pylori ва қонида интерлейкин-6 кўрсаткичларининг солиштирма таҳлили.

26. Mahammadovna, S. I. (2023). Features of Cluster Design in Modern Paradigms of Education. *Telematique*, *22*(01), 348-355.

27. Сирожиддинова, И. (2022). Методика смешанной отборки при комплексном проектировании профессиональной подготовки будущих инженеров. *Общество и инновации*, *3*(7/S), 87-92.

28. Rakhmonberdiyevna, T. S. (2022). CREATIVITY AS A PEDAGOGICAL PROBLEM. *Conferencea*, 138-141.

29. Mahammadovna, S. I. (2022). IMPROVING THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE ENGINEERS BASED ON THE CLUSTER APPROACH. *Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development*, *3*, 45-47.

30. Sirojiddinova, I. M. (2015). ENGINEERING STUDENTS HAVE SUCCEEDED IN CREATING A TECHNOLOGY CLUSTER. *Pedagogy & Psychology. Theory and practice*, 22.

31. Sirojiddinova, I. (2023). TECHNOLOGICAL CHARACTER OF THE EDUCATIONAL PROCESS WHEN DESIGNING PEDAGOGICAL OBJECTS. *Solution of social problems in management and economy*, *2*(2), 130-132.

32. Sirojiddinova, I. M. (2015). ENGINEERING STUDENTS HAVE SUCCEEDED IN CREATING A TECHNOLOGY CLUSTER. *Pedagogy & Psychology. Theory and practice*, 22.

33. Mahammadovna, S. I. (2022, October). DEVELOPMENT OF A METHODOLOGICAL SYSTEM OF TRAINING BASED ON THE CLUSTER APPROACH. In *Archive of Conferences* (pp. 30-33).

34. Сирожиддинова, И. (2022). Методика смешанной отборки при комплексном проектировании профессиональной подготовки будущих инженеров. *Общество и инновации*, *3*(7/S), 87-92.

35. Mahammadovna, S. I. (2021). Needs and factors for developing professional and creative abilities of students of higher educational institutions. *Annals of the Romanian Society for Cell Biology*, *25*(6), 2200-2209.

36. Медведев, С. Е., Волкова, В. Н., Волков, Н. Н., & Чухловина, М. Л. (2018). Особенности церебральной патологии у беременных: результаты ретроспективного одномоментного исследования. *Фарматека*, (6), 359.

37. Карлов, В. А., Куликов, Ю. А., Ильина, Н. Л., & Грабовская, Н. В. (1997). Дисциркуляторная энцефалопатия у больных артериальной гипертензией. *Журнал неврологии и психиатрии им. СС Корсакова*, *97*(5), 15-17.

38. Мамурова, М. М., Джурабекова, А. Т., & Игамова, С. С. (2021). Оценка когнитивных вызванных потенциалов головного мозга (р-300) у лиц молодого возраста с артериальной гипотензией. *журнал неврологии и нейрохирургических исследований*, *2*(1).

39. Salimovna, S. D., Suratovna, I. S., Tahirovna, D. A., Vladimirovna, S. K., Fedorovna, V. N., & Hamzayevna, M. M. (2019). Endothelial dysfunction factor as an indicator of clinical and neurological disorders in pregnant women with preeclampsia. *Достижения науки и образования*, (11 (52)), 55-60.

40. Takhirovna, D. A., Otabekovich, S. A., Axmatjonovich, G. A., & Mirxamzaevna, M. M. (2021). The Nature Of Cognitive Impairment In Patients With Astheno-Neurotic Syndrome. *nveo-natural volatiles & essential oils journal| nveo*, 5942-5948.

41. Ergasheva, M., & Vakhabova, N. (2019). New gender-influenced stroke study: Cognitive manifestations in acute ischemic stroke in Uzbekistan. *Journal of the Neurological Sciences*, *405*, 115.

42. Ergasheva, M., Vakhabova, N., & Rakhimbaeva, G. (2019). Gender, aging and background diseases influence on the new neuronosological structure of acute ischemic stroke in Uzbekistan. *Journal of the Neurological Sciences*, *405*, 115.

43. Tolibova, N., & Vakhabova, N. (2017). Gender differences in stroke subtypes, severity, risk factors, and outcomes among elderly patients with acute ischemic stroke in Uzbekistan. *Journal of the Neurological Sciences*, *381*, 377.

44. Makhmudovich, A. M., Sattarovna, R. G., Maksudovna, V. N., & Azamatovich, J. S. (2021). Hyperhomocysteinemia And Pathogenetic Mechanisms Of Ischemic Stroke. *The American Journal of Medical Sciences and Pharmaceutical Research*, *3*(02), 66-76.

45. Tolibova, N., & Vakhabova, N. (2017). Stroke incidence and association with risk factors in women in Uzbekistan. *Journal of the Neurological Sciences*, *381*, 377.

46. Асадуллаев, М. М., Саидвалиев, Ф. С., Шермухамедова, Ф. К., Ризвонов, Ж. К., & Вахабова, Н. М. (2012). Оценка мультимодального действия цитофлавина при остром мозговом инсульте, развившемся на фоне метаболического синдрома. *Журнал неврологии и психиатрии им. СС Корсакова*, *112*(10), 24-27.

47. Makhmudova, U., Rakhimbaeva, G., & Vakhabova, N. (2019). New approach of risk factors and background diseases role in acute ischemic stroke in elderly and senile-aged patients in Uzbekistan. *Journal of the Neurological Sciences*, *405*, 118.

48. Allaberganov Azizbek Saparbayevich. (2023). SHIFOKOR – TIBBIYOT XODIMLARI – BEMOR MUNOSABATLARINING XUSUSIYATLARI. *AMALIY VA*

TIBBIYOT FANLARI ILMIY JURNALI, *2*(2), 208–211. Retrieved from https://sciencebox.uz/index.php/amaltibbiyot/article/view/5963

49. Allaberganov Azizbek Saparbayevich, Safarniyozova Dinora, Alimova Komila, & Rasulov Ma'murjon. (2023). FUQAROLARNING TIBBIY IJTIMOIY YORDAM OLISH HUQUQI. *AMALIY VA TIBBIYOT FANLARI ILMIY JURNALI*, *2*(2), 223–227. Retrieved from https://sciencebox.uz/index.php/amaltibbiyot/article/view/5966

50. Эркинов Жахонгир Хайрулла Углы, & Аллаберганов Азизбек Сапарбоевич (2023). МЕСТО СОЦИОЛОГИИ МЕДИЦИНЫ В СИСТЕМЕ СОЦИАЛЬНОГО ЗНАНИЯ. Ta'lim fidoyilari, 14-02 , 16-18

51. Toxirova Nigina Toxirovna, & Аллаберганов Азизбек Сапарбоевич (2023). DEVIANT XULQ-ATVOR SOTSIOLOGIYASI. Ta'lim fidoyilari, 14-02 , 12-15.

52. Ш. С. Шаниязов, & А. С. Аллаберганов (2022). ЎЗБЕКИСТОНДА БИОЭТИКАНИНГ ВУЖУДГА КЕЛИШИ ВА РИВОЖЛАНИШИ ТАРИХИДАН. Academic research in educational sciences, TSDI and TMA Conference (2), 95-97

53. Исмоилова, М. И. (2022). РОЛЬ КАЛЬПРОТЕКТИНА В ДИАГНОСТИКЕ ВОСПАЛИТЕЛЬНЫХ ПРОЦЕССОВ В КИШЕЧНИКЕ У БОЛЬНЫХ COVID-19. *Университетский терапевтический вестник*, *4*, 62-62.

54. Ismailova, M. I., & Gadaev, A. G. (2022). Studying and Improving Treatment of Calprotectin, Helicobacter Pylori and Interleukin-6 in Blood of Patients with Covid-19. *Journal of Pharmaceutical Negative Results*, 2387-2393.

55. Gadaev, A., Ismoilova, M., & Turakulov, R. (2022). Comparative analysis of calprotectin and helicobacter pylori in the faces and interleukin-6 in the blood of patients with and without COVID-19 before and after the treatment. *Scientific Collection «InterConf+»*, (26 (129)), 236-242.

56. Gadaev, A., Ismoilova, M., & Turakulov, R. (2022). Comparative analysis of calprotectin and helicobacter pylori in the faces and interleukin-6 in the blood of patients with and without COVID-19 before and after the treatment. *Scientific Collection «InterConf+»*, (26 (129)), 236-242.

57. Исмоилова, М. И., & Гадаев, А. Г. (2022). COVID-19 ўтказган ва ўтказмаган ошқозон-ичак тизимида патологик ўзгаришлар аниқланган беморларда ичаклар дисбактериозини аниқлаш.

58. Ismoilova, M. I., & Gadayev, A. G. (2022). *Comparative Study of Calprotectin in Feces and Interleukin-6 in the Blood of Patients with Covid-19* (Doctoral dissertation, America).

59. Гадаев, А. Г., & Исмоилова, М. И. (2022). COVID-19 ўтказган беморлар нажасида кальпротектин, helicobacter pylori ва қонида интерлейкин-6 кўрсаткичларининг солиштирма тахлили.

60. Isroilovna, I. M., & O'G'Li, I. O. B. (2021). KATTALARDAGI ONKOLOGIK KASALLIKLARNI PSIXOLOGIK TAHLILI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, *1*(4), 516-522.

61. Ismoilova, M. I., & Gadayev, A. G. (2022). *Comparative Study of Calprotectin in Feces and Interleukin-6 in the Blood of Patients with Covid-19* (Doctoral dissertation, America).